

Секція: Педагогічні науки

Павенко Наталя Вікторівна

викладач

*Слов'янського багатoproфільного регіонального
центру професійної освіти імені П.Ф.Кривоноса
м. Слов'янськ, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СУЧАСНОГО УРОКУ

Пріоритетним напрямком державної політики є створення інформаційного суспільства. Національна система освіти, з одного боку, зберігає все те краще, що було накопичено за багато десятиліть, з іншого боку, проводить поетапну модернізацію. Головна мета цієї діяльності - підвищення якості освіти та забезпечення її доступності шляхом впровадження нових освітніх технологій. Провідним інструментом ефективної модернізації національної системи освіти стає масове впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітню практику, розвиток на цій основі чинних та формування нових підходів і технологій.

Вже зараз стає очевидним той факт, що однією з найважливіших складових професійної компетентності викладача є ступінь його готовності до використання сучасних інформаційно - комунікаційних технологій (далі - ІКТ), розробці власних електронних освітніх ресурсів.

Застосування електронних освітніх ресурсів у процесі навчання відбувається в контексті різних навчальних предметів, на різних етапах уроку і веде до формування в учнів здібностей успішно засвоювати нові знання. Успіх в результаті реалізованої діяльності і є одним з основних засобів мотивації. Розвиток пізнавальної активності учнів ефективно

проводити з використанням цифрових інструментів у сучасному цифровому комунікаційному середовищі (у тому числі, використовуючи можливості інформаційного середовища освітнього закладу, соціальні сервіси).

На даний час електронні освітні ресурси (далі – ЕОР) відрізняються різноманіттям форм реалізації, які обумовлені як специфікою освітніх предметів, так і можливостями сучасних комп'ютерних технологій [1, с. 3-6].

Сучасні ЕОР представлені у вигляді:

- віртуальних лабораторій, лабораторних практикумів;
- комп'ютерних тренажерів;
- тестів та перевірочних програм;
- ігрових освітніх програм;
- програмно-методичних комплексів;
- електронних підручників, текстовий, графічний та мультимедійний матеріал, яких забезпечений системою гіперпосилань;
- предметно-орієнтованих середовищ (мікросвітів, імітаційно-моделюючих програм);
- наборів мультимедійних ресурсів;
- довідників та енциклопедій;
- інформаційно-пошукових систем, навчальних баз даних;
- інтелектуальних навчальних систем.

Слід зазначити, що використовуючи електронні освітні засоби, педагог має можливість реалізувати наступні методичні цілі навчання:

- розвиток особистості здобувача освіти, підготовка до самостійної продуктивної діяльності в умовах інформаційного суспільства;
- реалізація соціального замовлення, обумовленого інформатизацією сучасного суспільства;

- мотивація освітнього процесу: підвищення якості та ефективності процесу навчання внаслідок використання ІКТ в урочній та позаурочній діяльності.

Отже, за умови цілеспрямованого та систематичного використання ІКТ та ЕОР в освітньому процесі у поєднанні з традиційними методами навчання значно підвищується ефективність сучасного уроку.

Основні аспекти використання ІКТ та ЕОР в освітньому процесі [2]:

- **мотиваційний аспект** - створення умов для максимального врахування індивідуальних освітніх можливостей і запитів учнів, широкого вибору змісту, форм, темпу і рівня підготовки, розкриття творчого потенціалу учнів;
- **змістовний аспект** передбачає доповнення традиційного підручника тими елементами, які він реалізувати не може (ЕОР дають змогу якнайшвидше знайти потрібну інформацію, оперувати нею, працювати з наочними моделями);
- **навчально-методичний аспект** - забезпечення навчально-методичного супроводу предмета. ЕОР можна застосовувати при підготовці до уроку, безпосередньо на уроці (при поясненні нового матеріалу, для закріплення засвоєних знань, в процесі контролю знань), для організації самостійного вивчення учнями додаткового матеріалу тощо;
- **організаційний аспект** - використання в урочній, проектно-груповій, індивідуальній моделі навчання, в позаурочній роботі;
- **контрольно-оціночний аспект** - здійснення за допомогою ЕОР різних видів контролю.

Необхідно відзначити, що використання ІКТ в освітньому процесі значно впливає на форми і методи подання навчального матеріалу, характер взаємодії між здобувачем освіти та педагогом і, відповідно, на методику проведення заняття в цілому.

Розглянемо варіанти проведення заняття з ІКТ-підтримкою.

1. Заняття з мультимедійною підтримкою (демонстраційного типу). На такому занятті використовується телевізор, проектор, інтерактивна дошка. Як програмне забезпечення - доцільно використовувати матеріали готових програмних продуктів.

2. Заняття з комп'ютерною підтримкою. Місце проведення - комп'ютерний клас. На таких заняттях здобувачі освіти працюють з навчальним посібником (текстовим матеріалом, малюнками), а також виконують практичні завдання, вправи тренувального і контролюючого характеру. При такій організації заняття у педагога з'являється можливість провести аналіз рівня знань учнів і дати їм об'єктивну оцінку, а також виявити прогалини в знаннях.

3. Традиційне заняття з використанням Інтернет-ресурсів. На таких уроках в якості навчально-методичного супроводу рекомендується використовувати як різні електронні навчальні видання (підручники, навчальні посібники, задачники, словники, довідники, тести, символні об'єкти, статичні та динамічні моделі тощо), так і освітні Інтернет-ресурси.

4. Нетрадиційні форми занять, наприклад, віртуальна лабораторія, віртуальна екскурсія та інше. Подібна організація освітнього процесу передбачає включення всіх учнів у роботу з ІКТ, використання диференційованих і індивідуалізованих форм діяльності [3, с. 56].

Отже, умовою ефективного впровадження ІКТ в освітній процес є аналіз і самоаналіз заняття з використанням ЕОР, які можуть здійснюватися педагогами за наступними показниками:

- обґрунтованість і доцільність використання ЕОР;
- організація роботи групи в цілому і кожного учня з матеріалами, що представлені ЕОР;
- дотримання санітарно-гігієнічних норм роботи з ЕОР.

Слід зазначити, що для учнів інформаційні технології - щоденний інструмент навчання, для педагогів - засіб навчання, що підвищує якість організації освітнього процесу.

Отже, застосування нових інформаційних технологій розширює рамки освітнього процесу, підвищує його практичну спрямованість. Досягаються необхідні предметні і міжпредметні результати, підвищується мотивація і пізнавальна активність учнів, створюються умови для їх успішної самореалізації в майбутньому.

Література

1. Биков В.Ю. Методологічні та методичні основи створення і використання електронних засобів навчального призначення / В.Ю.Биков., В.В.Лапінський // Комп'ютер у школі та сім'ї №2(98), 2012. – С. 3-6.
2. Вембер В. П. Інформатизація освіти та проблеми впровадження педагогічних програмних засобів в навчальний процес / В. П. Вембер // Інформаційні технології і засоби навчання [Електронний ресурс]. – 2007. – № 2(3). – Режим доступу: <http://www.ime.edu-ua.net/em3/emg.html> – Заголовок з екрана.
3. Засоби інформаційно-комунікаційних технологій єдиного інформаційного простору системи освіти України: монографія / [В.В. Лапінський, А.Ю. Пилипчук, М.П. Шишкіна та ін.]; за наук. ред. проф.В.Ю. Бикова – К.: Педагогічна думка, 2010. – 160 с.